

Les crisis del segle XIV: pesta, guerra i caresties frumentàries

Objectius

- Conèixer els factors desencadenants de les crisis baixmedievales del segle XIV.
- Entendre la relació existent entre els factors causals de les crisis baixmedievales.
- Desmitificar alguns dels tòpics de les crisis baixmedievales.
- Conèixer l'existència de les crisis cerealístiques baixmedievales i entendre alguns elements del seu funcionament.
- Relacionar les crisis baixmedievales amb d'altres temàtiques tractades anteriorment.

Descripció de l'activitat

Amb aquestes activitats l'alumnat haurà de resoldre diverses qüestions relacionades amb la dansa de la mort de Verges i, a partir de la lectura d'un text, haurà d'elaborar un mapa conceptual relacionat amb les crisis baixmedievales. Es treballarà individualment, en parelles i amb tot el grup-classe.

Recursos emprats

Per a l'elaboració de la primera activitat l'alumnat haurà de realitzar una petita recerca per internet o a la biblioteca del centre. Les altres activitats proposades es basen en un text que apareix a l'arxiu adreçat a les activitats de l'alumnat.

Temporització

2 hores

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnat de 2n d'ESO.

Aspectes didàctics i metodològics

L'estructura de les activitats podria ser la següent:

Hora 1: al començament de la sessió es plantejarà a l'alumnat una sèrie de qüestions relacionades amb la dansa de la mort de Verges. L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumnat relacioni l'origen d'aquesta dansa amb la mortaldat de l'edat mitjana. Per això, en aquests moments el professorat només haurà de plantejar al seu alumnat les qüestions esmentades. Com a pistes, al document de l'alumnat, s'ha adjuntat dues adreces virtuals i s'ha explicat que els temes que es treballaran a continuació tenen una evident relació amb les qüestions plantejades. L'alumnat haurà de respondre aquestes preguntes individualment i per escrit, quan el professor/a ho demani. Les següents activitats s'elaboraran per parelles. Aquestes activitats s'originen a partir d'un text d'elaboració pròpia basat en un article d'Antoni Riera i Melis, medievalista català de prestigi internacional. En primer lloc, l'alumnat haurà de realitzar una lectura atenta del text, assenyalant els dubtes per a poder resoldre'ls cercant informació per internet o a la biblioteca del centre i/o comentant-ho amb el professor/a. En segon lloc, l'alumnat haurà d'assenyalar les idees principals del text, diferenciant-les per colors, segons corresponguin al tema principal, causes, conseqüències i exemples. En tercer lloc, l'alumnat ha d'elaborar un mapa conceptual titulat "Les crisis baixmedievales". Per a la realització d'aquesta activitat, l'alumnat haurà de tenir en compte la classificació de les idees elaborada al punt anterior.

Hora 2: en aquesta sessió de classe, l'alumnat tindrà la primera meitat per enllestir les tasques iniciades el dia anterior. Aquestes activitats també haurien d'haver estat treballades a casa. Per tant, com en aquesta segona hora, l'alumnat haurà d'exposar el mapa conceptual elaborat a la paret de l'aula. A continuació, l'alumnat del grup-classe observarà les diferents propostes realitzades i, a continuació, es realitzarà una votació del mapa conceptual més ben elaborat. Per aquesta votació, cada parella d'alumnes haurà d'anotar a la papereta de vot el mapa conceptual escollit i haurà d'argumentar el seu vot. Finalment, es procedirà al recompte de vots i a la lectura de les argumentacions. Com s'ha comentat amb anterioritat, l'alumnat entregarà les qüestions sobre la dansa de la mort en el termini demanat pel seu professor/a.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

CONTINGUTS

- Les crisis dels segle XIV.
- Causes de les crisis del segle XIV.

COMPETÈNCIES

- Tractament de la informació i competència digital.
- Competència d'aprendre a aprendre.
- Competència social i ciutadana.

PROCESSOS

- Anàlisi de fonts secundàries

Documents adjunts

Material de treball per a l'alumnat,

El material de l'alumnat es troba al document descarregable per a l'alumnat:

MAT_ALUM_Les crisis del segle XIV: pesta, guerra i caresties frumentàries_doc

Altres documents:

Al document de l'alumnat hi ha un enllaç a les següents adreces:

<http://www.laprocesso.cat/>

<http://cultura.gencat.net/cpcptc/festes/FitxaFesta.aspx?IdPack=2&IdPildora=110>

També al material de l'alumnat hi ha un text d'elaboració pròpia basat en Antoni Riera i Melis: "Crisis frumentarias y políticas municipales de abastecimiento en las ciudades catalanas durante la Baja Edad Media", a Hipólito Rafael Oliva Hermen y Pere Benito i Monclús: *Crisis de subsistencia y crisis agrarias en la Baja Edad Media*, Sevilla, Universidad de Sevilla, 2007, pp.125-159.

Itinerari

Itinerari	Títol seqüència didàctica	Ordre
La Baixa Edat Mitjana	Les crisis del segle XV: pesta, guerra i caresties frumentàries	6